

OPONENTSKÝ POSUDOK K INAUGURAČNÉMU KONANIU

Uchádzač: doc. PhDr. Martina Kášová, PhD.
Pracovisko uchádzača: Prešovská univerzita, Filozofická fakulta, Inštitút germanistiky
Odbor HIK: cudzie jazyky a kultúry
Oponent: prof. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.
Pracovisko oponenta: Katedra germanistiky, Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica

Oponentský posudok som vypracovala na základe vymenúvacieho dekrétu za oponentku podpísaného predsedníčkou Vedeckej rady Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a dekanou fakulty, prof. PhDr. Beátou Balogovou, PhD., MBA, zo dňa 12.6.2023 a na základe predloženého spisu uchádzačky, ktorý obsahuje všetky potrebné podklady v zmysle príslušnej legislatívy.

Kvalifikačné predpoklady inaugurantky

Tento posudok predkladám ako profesorka pre cudzie jazyky a kultúry, ako hlavná garantka desiatich študijných programov s nemeckým jazykom a ako zástupkyňa aktuálnej generácie slovenských germanistov.

Slovenská germanistika potrebuje posily. Nepotrebuje však vnútroodborovú súťaživosť, ani byrokratickú záťaž alebo formálnu kontrolu. Potrebuje spoluprácu všetkých germanistov na slovenských univerzitách, vzájomnú súdržnosť. Kooperáciu miesto konkurencie. Slovenská germanistika patrí k tzv. zahraničným germanistikám. Takých je na svete neúrekom. Ale dosiahnuť akceptovaný odborný medzinárodný profil, to už vyžaduje vysokú dávku kultivovanosti a medzigeneračnú nadväznosť.

Filozofická fakulta terajšej Prešovskej univerzity mi dala germanistický základ a ovplyvnila tým moje pracovné smerovanie a moju identitu. Osobnosti germanistiky ako prof. Ladislav Sisák, prof. Ladislav Šimon, docentka Mária Paponová, prof. Ľudovít Petraško a iní pomohli dozrieť aj ich vlastnej adeptke, ktorá má ambície a schopnosti pre zmysluplné nasledovníctvo, ako aj vnútorný motor pre rozvoj prešovskej germanistiky.

Inaugurantka doc. Martina Kášová je všestrannou kandidátkou na takúto úlohu. Predložila inauguračný spis (komplexné podklady podľa platnej legislatívy) o celoživotnom vedecko-pedagogickom snažení významnej kvality. Pozorujem jej úsilie už spred habilitačného konania (2012) a vidím intenzifikáciu jej aktivít v kvantitatívnom i vedeckom meradle. Odbor habilitačného a inauguračného konania cudzie jazyky a kultúry obohacuje o nemčinársko-didaktický, germanisticko-lingvistický, interkultúrny a translátologický rozmer.

Vedecko-výskumná a expertízna činnosť

Evalvácia v takýchto posudkoch sa vždy týka prioritne dvoch pilierov. Prvým sú vedecké výkony, druhým pedagogická spôsobilosť a prax. Zdôrazním zásadné počiny inaugurantky.

Najdôležitejšie kategórie jej publikačnej činnosti – monografie – sú tematicky ukotvené v kontrastívnej gramatike slovíes, kontrastívnej lexikografii a lexikológii, v lingvokulturoológii a politolingvistike, interkulturalite, translácii odborných jazykov, ako aj v zameraní na persúáziu a manipuláciu v komunikácii a v reklame. Tieto témy vytvárajú nezameniteľný, individuálny obraz výskumných aktivít Martiny Kásovej.

Významná je tiež jej editorská činnosť a členstvo v organizačných, programových a vedeckých výboroch medzinárodných konferencií. Obe položky dokladuje v zoznamoch solídneho rozsahu.

A ešte naznačím aj typický syndróm našej doby: Tlaky na publikovanie v tzv. indexovaných časopisoch, hlavne v zahraničí. Neodbytnými sa v tejto súvislosti stávajú otázky, ako dosiahnuť

záujem medzinárodnej komunity o témy slovensko-nemeckej kontrastívnej špecifiky (kto vidí ich vedeckú relevantnosť, ak nie slovenskí germanisti) a ako sa priblížiť k medzinárodne aktuálnym témam a súčasne byť vierohodne interkultúrnym a interlingválnym v lokálnom priestore pôsobenia. Intelektuálne pokusy o riešenie vyúsťujú do snahy o interdisciplinaritu a široký tematický záber – dokladuje to aj inaugurantka. Je príznačné, že vychádza za hranice odboru, rozširuje si obzory, inšpiruje sa a súčasne prináša novú optiku. Na druhej strane sa takáto taktika vždy stretne s dramaticky sa stupňujúcou náročnosťou kompaktného uchopenia témy, keďže si obrazne sadáme na dve stoličky. U inaugurantky oceňujem tieto snaženia v jej medzinárodných publikáciách, v ktorých germanistické témy hybridizuje a prepája s fokusom na etiku, sociológiu, forenznú lingvistiku, transláciu historických textov, rečové akty a iné. Expertíza kandidátky, teda jej erudícia, sa zrkadlí vo vysokom počte evalvačných, posudzovacích a recenzných aktivít na projekty, kvalifikačné práce, vedecké publikácie a časopisecké príspevky. Za najvýznamnejší citát, ktorý uvádza, pokladám odkaz na jej štúdiu o ilokúciách (2005), ktorý sa nachádza v základnom, 700-stranovom kompendiu pre nemčinu ako cudzí jazyk *Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: ein internationales Handbuch*, vydanom vo významnom medzinárodnom vydavateľstve DeGruyter v r. 2010. Trinásť ocenení vlastnou univerzitou i externými inštitúciami svedčia o dostatočnej viditeľnosti a uznaní zásluh pracovníčky.

Pedagogická činnosť

Druhým pilierom posudzovania, na ktorý sa musí oponent zamerať, je prejavenie pedagogického talentu kandidátky, v tomto prípade pri výučbe nemčiny ako cudzieho jazyka, a jej prax pri sprostredkovaní zahranično-germanistických tém. Vyzdvihujem spektrum kurzov, ktoré inaugurantka vyučovala a vyučuje. Sčasti patria ku klasike germanistického štúdia a sčasti ich kreovala doba pri aproximácii obsahov študijných programov k potrebám praxe. Tie klasické – hlavne vývin nemeckého jazyka, stredoveká nemčina, stredoveké a novoveké texty – nadväzujú na tradíciu výučby historickej gramatiky v Prešove. K nim vydala inaugurantka aj príslušné učebnice ranej hornej nemčiny a strednej hornej nemčiny. Neprehliadnuteľnými modernými témami sú e-learning a online výučba cudzích jazykov.

Pri projektoch pozorujem dôraz na didaktické projekty KEGA, oceňujem vysoké počty vedených záverečných prác všetkých typov (Bc., Mgr., PhDr., PhD.) a Erasmus pobyty v Česku, Nemecku a Rakúsku.

Celkové hodnotenie

Pred záverom pomenujem niektoré kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele: 20 položiek v internetovom inauguračnom spise, ktoré tvoria výstižnú mozaiku vedecko-pedagogickej práce inaugurantky, 32 rokov pedagogického, výskumného a medzinárodného pôsobenia, ako to k tomuto odboru prináleží, 171 vlastných publikácií, 97 konferenčných vystúpení v štyroch jazykoch, samostatný výskum i kooperácia v početných riešiteľských kolektívoch. Preukázaná je tiež kontinuita práce a zodpovedností v univerzitnej hierarchii postupne na všetkých priečkach, administratívno-manažérska funkcia, práca v univerzitnom senáte a tiež vo vedeckej rade.

Záver

Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že uchádzačka spĺňa všetky kritériá na vymenovanie za profesorku. Po úspešnom inauguračnom konaní a splnení všetkých legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. **odporúčam** vymenovať uchádzačku **doc. PhDr. Martinu Kášovú, PhD.** za profesorku v odbore habilitačného konania a inauguračného konania cudzie jazyky a kultúry.